

Batı ile Doğu'nun AŞI kavgasında son durum

İnsanlar bir yandan hayatlarını tehdit eden çok önemli bir virüse mücadele ederken, bir yandan da "yok aşısı iyi, bu aşısı kötü" kavgasına girdi. Batı ile Doğu arasında yaşanan "hangi aşısı daha iyi" tartışması çok garip bir boyuta vardı. İş oylesine sarma bir yere geldi ki insanlar bir bütün olup bu virüse ortak bir payda mücadele etmeye yerine aşısı kavgasına başladı. Şu an aşısı konusunda dünya ikiye ayrılmış durumda. Batı ve Doğu iki ayrı aşısı destekliyor ve kullanıyor. Ülkeler kendi aralarında aşısı konusunu bir ranta çevirmiş durumda. Böyle bir ortamda girдик 2021 yılına. Eskiden aşısı çıkışını diye dua ederdik şimdi ise "hangi aşısı iyi" kavgalarının ortasında kaldık. Batı Almanların aşısını kullanıyor, Türkiye ise Çin aşısını. Türkiye'de bu konuda çok ciddi polemikler ve kavgalar yaşanıyor. Bu konuda kavga etmek yerine bilimsel bir yaklaşımla tüm dünya bir olsa ve bizi bir an önce kurtaracak bir aşısı üzerinde çalışsa çok güzel olacak ama serbest piyasa ekonomisi her şeyin rantını yaratdığı için artık sağlık ekonomisinin rantından düşürmesi hayal bile değil.

Pfizer aşısı ile ilgili çok iddialar

İşte tam bu sırada bu kavgalar ya-

şanırken Global Times çok ilginç bir konuyu gündeme getirdi. Global Times batı dünyasının asırları ilgili bilgileri gizleyerek ve çarpıtarak duyurduğunu iddia etti. 14 Ocak'ta Norveç'te Pfizer aşısı olan 23 yaşlı kişinin hayatını kaybetti. Yerel ilaç denetim kurumu tarafından yapılan değerlendirmeye sonucunda, bunlardan 13'ünün ölüm nedeninin aşının yanı sıra etkileriyle ilgili olduğu belirtildi. Norveç'te sadece 25 bin kişi Pfizer aşısı oldu ve buna göre 23 ölüm yaşandı. Almanya'da da 10 kişilerin Pfizer aşısını aldıktan sonra hayatını kaybettiğine dair bir haberler çıktı. Fransa'da da bu aşısı yapılandırılan bir kişi öldü. İsrail Kamu Yayın Kurumu'nun 1 Ocak'ta bildirdiğine göre 4 kişi Pfizer aşısını aldıktan birkaç gün içinde hayatını kaybetti, bunlardan 75 yaşındaki bir kişi asırlamasından birkaç saat sonra öldü. New York Times'ta 9 Ocak'ta yer alan bir habere, Floridalı doktor Gregory'nin geçen yıl 18 Aralık'ta Pfizer aşısını aldıktan üç gün sonra uzularında lekelerine ortaya çıktığı asırlandıktan 16 gün sonra öldüğü bildirildi. Global Times, hayatını kaybeden kişiler hakkında, Norveç ve Almanya gibi ülkelerdeki ilgili kurumların, ölemlerinin hepsinin daha önce belli hastalığa yakalanmış olan yaşlı-

Eko-Politik Analiz

Doç. Dr. Michael Kuyucu

lar olduğunu açıklamasına soru işaretleri ile baktı. **Ruslardan "tehlike" sinyali** Rusya'daki Ulusal Epidemiyoloji ve Ulusal Mikrobiyoloji Araştırma Merkezi direktörü Alexander Gintsburg, bu bilgi kırılığının utanç verici bir olay olduğunu söyledi. Gintsburg "mRNA asırlarının güvenliği henüz tam olarak çözülmedi. Büyük miktar-

da yabancı mRNA insan hücrelerine girdiğinde, bağışıklık sistemi bunu bir tehlike olarak görür. 25 bin kişilik asırlama miktarı için 23 kişinin ölümü, ölüm oranının %0,1'e eşit olduğu anlamına gelir, bu tehlike bir göstergedir" açıklamasını yaparak konuyu tartışmaya açtı.

Ölüme aşısı arasındaki ilgi henüz belirsiz

Çinli tip uzmanları ise Global Times gazetesine yaptığı açıklamada Batı medyasında bununla ilgili çok az haber ve araştırma raporu olmasından ötürü, şüphe konularının aşısı ile ne kadar ilgili olduğunu karar veremiyor şüphe ile bu konuyu ifade ettiler. Ancak Çinli uzmanlar, bir aşısı için, etniklerinin oranını asırlama için referans veren tek göstergesi olmadığını, aşının güvenliği ve olası yan etkilerinin daha çok dikkate değer olduğu konusunun altını çizdiler.

Ozette Batı ile Doğu arasında ciddi bir aşısı kavgası var. Dünyada en çok kullanılan aşısı Almanların aşısı. Batı medyası her yandan da bu Çin aşısına yönelik olumsuz eleştirilere bulunuyor. Bunlar bilimsel eleştirisi mi yoksa rantsal amaçlarla yapılan eleştiriler mi bilemeyiz, ama bilim adına yakışsın bir şey değil. Dünyanın II Dünya savaşından sonra nerdeyse en büyük

felaketi olan Covid-19 Pandemisinin kurtulmak yerine aşısı kavgalarının yaşanması insanlığın pandemiden gerekli ders çıkartmadığının açık göstergesi.

Tüm sağlık giderleri devletten

Batıda bu kavgalar yaşanırken Çin'de Covid-19'a yakalanan hastalar için yapılan sağlık harcamaları 247,5 milyon doları bulmuş. Ulusal Sağlık Güvenliği Dairesi Yöneticisi Hu Jinglin, "sağlık sigortasının kapsamına Covid-19 tedavisinde kullanılan tıbbi malzemeler ve ilaçlar da dahil edildiğinde, nükleik asit testlerinin maliyeti yüzde 70, antikör testlerinin fiyatı da yüzde 40 oranlarında düşmüş oluyor" dedi.

Covid-19 salgınına karşı asırlama programını geçitçimden aralık ayının 15'inde başlatılan Çin'in sağlık politikası yetkilileri, herkes için ücretsiz sağlık vaaidinde bulundu. Bununla ilgili giderler sağlık sigortası formlarında ve hükümet bütçesinden karşılanacak. İstatistikleri 2020 yılında Çin'de 1,36 milyar kişilerin temel sağlık sigortası yaptığını gösteriyor. Bu sosyal devletli olmanın en önemli ve güzel göstergelerinden biri. Dünyanın en kalabalık ülkesi olduğu bilindiği için başarıyoruz biz de bunu başarmamız lazım.

CoronaVac Malezya'da

CORONAVAC aşısıyla adını dünyaya duyuran Sinovac ile Malezya'nın kamu ilaç kurumu Pharmasiaga arasında Covid-19 aşısı iş birliği sözleşmesi imzalandı. Sözleşmeye göre, Sinovac Malezya'ya aşımı olarak 14 milyon tam işlenmiş Covid-19 aşısı sağlayacak ve Pharmasiaga'yla Malezya'da aşının nihai üretimi tamamlama için iş birliği yapacak. Malezya Bilim, Teknoloji ve İnovasyon Bakanı Khairy Ja'maluddin, online yapılan imza töreninin ardından düzenlenen basın toplantısında, bu iş birliğinin Malezya hükümetinin yeterli Covid-19 aşısı temin etmesine ve Malez-

ya'nın aşısı araştırma ve üretme kabiliyetini yükseltmesine yardımcı olacağını belirtti. Malezya hükümetinin Sinovac tarafından geliştirilen aşının klinik deneyimlerini verilerinden memnun olduğunu dikkat çekerek Jamaluddin, kısa süre sonra Sinovac ve Pharmasiaga'ya aşımı sözleşmesi imzalamalarını ve Malezya'nın ilaç denetim kurumunun aşının kullanımını bir an önce onaylayacağını umduğunu söyledi. Covid-19 salgını Malezya'da ciddiye alınmıyor. Başbakan Perdana Menteri'un yaptığı açıklamada, Malezya Kralı Sultan Abdullah'ın ülke çapında acı kararını onayladığını kaydetti.

BMW ve Audi'ye Çin'den piyango

ALMAN otomotiv endüstrisi Çin'de yakaladığı satışlarla çok ciddi bir zararından kurtuldu. 2020 yılında iki büyük otomobil markası olan BMW ve Audi'nin satışları sadece Uzakdoğu'da pozitif bir eğim sergilerken Avrupa ve ABD'de düşüş gösterdi. BMW Grubu 2020 yılında motosiklet, mini ve Rolls Royce dahil olmak üzere tüm dünyada, 2019 yılına göre yüzde 8,4 oranında düşüş yaşayarak toplamda 2,3 milyar araç sattı. Çin'de ise bunun tersine, bir yıl önce sine göre rekor bir satış yakaladı ve otomobil satışlarında yüzde 7'den fazla artış yakaladı.

kalmış. Almanya'da yüzde 13'tük düşüş yaşanarak 287 bin otomobil satılmış. ABD'de Avrupa'da olduğundan daha da düşmüş, ABD'de otomobil satışları 2019 yılına göre 2020 yılında yüzde 18 düşüş yaşamış. Durum Audi için de benzer. Bir tarafta Çin piyasası satış rekoru sağlamsa, öte tarafta ise Avrupa ve ABD piyasalarındaki pandemi krizi yüzünden çok düşüş yaşamış. Audi'nin satışları, 2020 yılı genelinde yüzde 8 gerilemiş. Audi'nin Çin'de ise bir önceki yıllara göre satışları yüzde 5,4 kadar artmış. ABD'ye 2020 yılında bir önceki yıllara göre yüzde 16,7 oranında daha az sevkiyat yapılmış. Avrupa'da da satışları yüzde 19,5 oranında düşmüş, 2020 yılında Audi, kendi ülkesinde BMW'den daha da kötü bir sonuç elde ederek, yüzde 21 gerilemiş.

ABD ve Avrupa'daki satışlarda düşüş var

Avrupa'daki satış oranları 16 oranında düşerek 912 bin 6 yuz araçta

İnsansız otomobile konuşan karayolu geliyor

HUAWEI grubu, sürücüsüz ulaşım araçlarıyla iletişim kurma yeteneğine sahip bir araç karayolu üzerinde çalıştığını açıkladı. Bu çalışma ile beraber ülkede, daha akıllı ve daha güvenli bir trafik düzeni elde edilecek. Yeni karayolu ile ilgili testler, Jiangsu eyaletindeki bir bölgede sürücüsüz araçlarla yapılan bir karayolu üzerinde yapılıyor. Bu testler için kullanılan dört kilometrelik araç karayolu bölümleri ise Huawei tarafından tasarlanmıştır.

Adi Smart Roads

Bloomberg'de yer alan habere göre, araçların trafikle iletişim bilgileri, karayolu dahil edilecek. İyileştirme, araçlar ve diğer ekipmanlar, ışıklar ve sinyalizasyon işaretleri aracılığıyla ulaştırılıyor. Smart Roads (akıllı karayolları) projesi Çin'de en hızlı şekilde testler için ve ulusal düzeyde destek görmeye ve karayolunda güvenliği artırma ve trafik denetimine akale hale getirilmesini hedefliyor. Huawei'nin aynı sürücüsüz araçları, sürücüler ve yayaların trafik, hava koşulları ve potansiyel tehlikeler konusunda gerçek zamanlı bilgilendirilmek. Bu strateji sonucunda Çin'de 2025 yılına değin satılacak araçların yüzde 50'ye yakını belli ölçüde kontrol otomatizasyonu ile donanmış olacak.

TikTok Trump'tan nasıl İNTİKAM aldı?

TRUMP yönetimi TikTok'un ABD'li bir firmaya satılması aksisi halinde yasaklanmasına yönelik çalışmalarını Trump'ın seçimleri kaybetmesinden sonra durdu. TikTok ile Trump arasındaki savaş gylesine buyumustu ki varyığı kadar varmıştı. TikTok Trump yönetiminin bir çok kararına karşı yasal yola başvurmuş ve yürütmeyi durdurma kararları almıştı. Büyük bir ihtimalle TikTok ABD'de faaliyetlerine devam edecek. Trump, TikTok için büyük tehlike idi.

Tok'tan da çok ilginç bir hamle geldi. Kongre binde işgalı sırasında TikTok Trump'ın konuşmalarını iletimini yasakladı. Aslında aralarındaki tartışma nedeniyle Trump'ın TikTok hesabı yoktu. Ama Trump'ın işgalcileri tesvik eden konuşmaları TikTok'ta yer alıyordu. Şirket bilileri ve seçimin hileli olduğunu öne süren konuşmaları engelleme kararı olarak bu konuşmalarını hepsini sildi. Yapılan açıklamalarda kararın yanlış bilgilendirmediği engelleme politikaları doğrultusunda alındığı belirttik TikTok böylece Trump'tan da intikamını almış oldu.

DSÖ'DEN ÇİNİ AÇIKLAMASI

DÜNYADA ve Türkiye'de tartışma konusu olan ve kafaları karıştıran bir diğer konu da Dünya Sağlık Kurulu ile Çin arasındaki ilişki. Kimi kaynaklar DSÖ'nün Çin ile olan işbirliğinden memnun olmadığını iddia ediyor. Kimisi ise böyle bir sıkıntı olmadığını iddia ediyor. Olaya farklı bir pencereden bakmak adına Çin Uluslararası Kaynaklı Bir Bilgiyi Paylaşmak İstiyoruz. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Genel Sekreteri Tedros Adhanom Gebreyesus, Çin'e Covid-19 virüsünün kaynağına ve asırla ilişkin araştırmalar hakkında iş birliği yapmakta memnuniyet duyduğunu belirtti. Gebreyesus düzenlediği basın toplantısında, Avustralya, Danimarka, Almanya, Kenya, Japonya, Hollanda, Katar, Rusya, Sudan, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Vietnam gibi ülkelerin uzmanlarından oluşan bir DSÖ uzman ekibinin Çin'de doğru yola çıktığını vurgulayarak, uzmanların

Çinli meslektaşlarıyla beraber Covid-19 virüsünün kaynağına ilişkin araştırmalar yapacaklarını söyledi. Gebreyesus, güvenliği etkili Covid-19 aşısının geliştirilmesi ve küresel boyutta adil bir şekilde dağıtılması süreçlerinin hızlanabilmesini umduğunu ifade etti. Bütün ülkelere yeni tip koronavirüsün gen dizilimini çözmeye ve ilgili verileri paylaşma çağrısında bulunan Gebreyesus, bu çalışmaların mutasyona virüsler hakkında araştırmalara yardımcı olacağını da söyledi. **Sinovac ve Sinopharm ile de çalışmalar yürütülüyor** Gebreyesus yaptığı değerlendirmede "DSÖ'den bir ekip Çin'de Sinovac ve Sinopharm şirketleriyle iş birliği halinde çalışılmaları yürütüyor. Bu şirketlerin uluslararası kaliteli üretim standartlarına uygunluğu da değerlendiriliyor. Değerlendirme so-

nuçları, DSÖ'nün bu şirketler tarafından üretilen asırları acil kullanım listesine dahil etmesi için önemli. Bu çalışmaları da ilerlemeler kaydedildiğini göstermek temennisi duyuyoruz. Bütün ülkeler, DSÖ'nün çağrısına başlatılan COMVAX planına verdikleri taahhütlerini onuzmedük hafta yerine getirmeli ve gelecek 100 gün içinde ülkelerindeki sağlık çalışanları ile yüksek riskli bulunan kişilere asırlama yapmalıdır" dedi.

